

νουργῇ ἐνδύματα τὰ ὅποια φοροῦν τὴν ἡμέραν τοῦ ἁγίου Βασιλείου Κύπρ.

βασιλικὰ ἐπίρρ. κοιν. βασιλ'κὰ βόρ. ιδιῶμ. βασιλ'κὰ ἐνιαχ. βορ. ιδιῶμ. βασ'λικά βόρ. ιδιῶμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βασιλικός.

1) Κατὰ τρόπον βασιλικόν, λαμπρῶς, ὑπερόχως: Τὸν ὑποδέχτηκαν - τὸν καταβόδωσαν βασιλικά. β) Κατὰ τρόπον ἀρμόζοντα εἰς βασιλέα, ἡγεμονικῶς σύννηθ.: Ἄσμ.

Βασιλικὰ τὰ μάτια σου, βασιλικὰ κοιτάξεις

Ἡπ. 2) Πλουσίως: Ζῶ-περῶ βασιλικά. Συνών. βασιλικο 4, βασιλικᾶτα.

***βασιλικάδι** τό, βασιλ'κάδι Ἱμβρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βασιλικός.

Ἡ ὁσμὴ τοῦ φυτοῦ βασιλικοῦ: Μυρτίξ' βασιλ'κάδι.

βασιλικάκι τό, Κρήτ.

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. βασιλικός διὰ τῆς καταλ. -άκι.

Μικρὸς βασιλικός: Ἄσμ.

Σγουρὸ βασιλικάκι μου, σγουρά 'ναι τὰ μαλλιά σου, κι ἀπὸ 'να μίλι κι ἀπὸ δυὸ 'γροικᾷτ' ἢ μυρωδιά σου.

βασιλικαπιδεᾶ ἢ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βασιλικάπιδος καὶ τῆς καταλ. -εᾶ.

Εἶδος ἀπιδέας. Συνών. βασιλαπιδεᾶ, βασιλαχλαδεᾶ.

βασιλικάπιδος τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βασιλικός καὶ τοῦ οὐσ. ἀπίδι.

Ὁ καρπὸς τῆς βασιλικαπιδεᾶς: Ἄσμ.

Τὸ λέν' ὅλοι οἱ-ῖ-ἄρχοδες κι ὅλ' οἱ γραμματισμένοι πῶς τὸ βασιλικάπιδος ὁ χοῖρος τὸ κερδαίνει.

Συνών. βασιλάπιδος.

βασιλικάρι τό, Ζάκ. βασιλ'κάρ' Σκῦρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βασιλικός καὶ τῆς καταλ. -άρι (II).

Εἶδος ἐδωδίου μύκητος.

βασιλικᾶτα ἐπίρρ. Ζάκ. Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βασιλικός καὶ τῆς καταλ. -ᾶτα (I).

Βασιλικὰ 2, ὁ ἰδ.: Περῶ βασιλικᾶτα.

βασιλικᾶτο τό, Κέως.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *βασιλικᾶτος.

Εἶδος σύκου.

***βασιλικεᾶ** ἢ, βασιλιτᾶ Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βασιλικός.

Τὸ φυτὸν βασιλικὸς Β 13. Πβ. ἀγριοβασιλικεᾶ.

βασιλίκι τό, Κάρπ. Κρήτ. Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Νίσυρ. Ρόδ. Χίος κ.ά. βασιλίκι Κῶς κ.ά. βασιλίτσι Μεγίστ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βασιλκεᾶς καὶ τῆς καταλ. -ίκι. Πβ. καὶ μεσν. βασιλίκιον.

1) Ἐπικράτεια βασιλική, βασιλείον Ρόδ. κ.ά.: Ἄσμ.

Κι ἂ δὲ σᾶς φτάνουν αὐταδὰ, πουλῶ καὶ τὰ τσιφλίκια ὅπου μὲ τὰ ἡξεκόψασι δώδεκα βασιλίκια

Ρόδ. 2) Βασιλικὸν ἀξίωμα ἐνθ' ἄν.: Φρ. Ἀπὸ γενεᾶς πάει τὸ βασιλίκι (τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα μεταβιβάζεται διαδοχικῶς) Κρήτ. Κάνω βασιλίκι (βασιλεύω) Μῆλ. || Ἄσμ.

Γιέ μου, γιὰ τὴ χωριάτισσα χάνεις τὸ βασιλίκι,

χάνεις τὸ βασιλίκι σου, χάνεις καὶ τὴν τιμὴ σου

Κάρπ.

Ἄ σὲ κερδέπω, βασιλεᾶ, εἶδα 'ν' δὲ στοίχημά σου;

—Βάνω τὸ βασιλίκι μου καὶ τὴ χρουσή κορῶνα

Κρήτ. 3) Ξύλον μικρὸν τὸ ὅποιον κρατεῖ ἐν παιδιᾷ ὁ ἔχων τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν Κεφαλλ. Πελοπν. (Μάν.)

4) Μία τῶν πλευρῶν τοῦ παικτικοῦ ἀστραγάλου Ἰθάκ. Συνών. βασιλκεᾶς 11, βασιλεία 4.

βασιλικόγαστρα ἢ, Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. βασιλικός καὶ γάστρα, δι' ὃ ἰδ. γλάστρα.

Γλάστρα βασιλικοῦ.

βασιλικοδαμασκηνεᾶ ἢ, Νάξ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βασιλικοδαμάσκηνο καὶ τῆς καταλ. -εᾶ.

Εἶδος δαμασκηneas ἢ ὅποια παράγει καρποὺς εὐμεγέθεις καὶ γλυκεῖς.

βασιλικοδαμάσκηνο τό, Νάξ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βασιλικός καὶ τοῦ οὐσ. δαμάσκηνο.

Ὁ καρπὸς τῆς βασιλικοδαμασκηνεᾶς, ὁ ἰδ.

βασιλικόδυοσμος ὁ, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βασιλικός καὶ τοῦ οὐσ. δυόσμος.

Τὰ φυτὰ τῆς τάξεως τῶν χειλανθῶν (labiatae) καλαμίνθη ἢ νεπέτη (calamintha nepeta), συνών. ἀγριο-ρίγανη 1α, καὶ καλαμίνθη ἢ πολιά (calamintha incana), συνών. ἀγριοβάλσαμο 2, ἀγριοβασιλικός 5.

[**]

βασιλικόζουμον τό, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βασιλικός καὶ τοῦ οὐσ. ζουμί.

Τὸ ἀφέψημα τοῦ βασιλικόδυοσμου.

βασιλικοκέρι τό, ἀμάρτ. βασιλικοτσέρι Νάξ. (Δαμαρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βασιλικός καὶ τοῦ οὐσ. κερι.

Ἡ κηρήθρα τῆς κυψέλης ἢ φέρουσα τὸν γόνον. Συνών. βασιλοκέρι.

βασιλικόπετρα ἢ, Εὐβ. (Κύμ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. βασιλικός καὶ πέτρα.

Λίθος ἐπὶ τοῦ ὁποίου τίθεται κιβώτιον περιέχον ἄνθη.

βασιλικός ἐπίθ. κοιν. καὶ Καππ. (Σίλατ.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ.) βασιλ'κός βόρ. ιδιῶμ. βασιλ'κός Πάρ. (Λεῦκ.) Πόντ. (Τραπ.) βασιλικὸ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Τσακων. βασιλ'κους Θράκ. (Ἀδριανούπ. Σουφλ.) βασ'λικὸ τό, Καππ. (Ἀνακ. Φερτ.) βασιλ'κὸ Καππ. (Ἀραβάν. Μαλακ.) βασιλ'κὸ Καππ. (Σινασσ.) Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. βασιλικός.

Α) Ἐπιθετικ. 1) Ὁ ἀρμόζων, ὁ ἐμπρέπων εἰς βασιλέα σύννηθ.: Τρόπος βασιλικός. Καλωσύνη βασιλική. β) Ὁ ἀνήκων εἰς βασιλέα κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ.): Βασιλικὸς ὀρισμός. Βασιλικὸς ἄνθρωπος-γατρός κττ. Βασιλικὴ διαταγή. Βασιλικὸ ἄλογο-καράβι-παλάτι-πρᾶμα κττ. κοιν. Βασιλικὸ μέρος (ὑπουργεῖον) Τῆν. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Βασιλικὸς Ρόδ. Σαμοθρ. Βασιλικὴ Κρήτ. Ρόδ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.) Βασιλικὸ Ἄνδρ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Ρόδ. Βασιλικὸς Κρήτ. Βασιλικὰ Μακεδ. (Χαλκιδ.) Ρόδ. Χίος. Καὶ ὡς κύριον ὄν. ἀρσεν. Βασιλ'κός Θράκ. (Μάδυτ.) θηλ. Βασιλικὴ κοιν. Βασιλ'κὴ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) Συνών. *βασιλκεᾶς 1. γ) Ὁ ἀνήκων εἰς τὴν πολιτικὴν μερίδα τοῦ βασιλέως κοιν. δ) Ὁ φίλος τοῦ βασιλικοῦ πολιτεύματος κοιν. ε) Ὁ ἀνήκων εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, στρατιωτικὸς πολλαχ. 2) Δημόσιος κοιν.: Βασιλικὸς δρόμος κοιν. καὶ οὐσ. βασιλικός Κρήτ. Βασιλικὴ σιγάτα Ἡπ. Βασιλικὸ στενὸ (ὁδός) Κρήτ. Συνών. *βασιλκεᾶς 2. 3) Ὁ ἐξέχων, ὁ ὑπερέχων τῶν ἄλλων σύννηθ. καὶ Καππ. (Σίλατ.) Πόντ. (Ὀφ.): Βασιλικὸ ξύγγι (τὸ περὶ τοὺς νεφροὺς τοῦ ζῴου λίπος) σύννηθ. Βασιλικεᾶ φλέβα (ἢ ἀρτηρία). Βασιλικὸ ἄντερο (τὸ παχὺ ἐν-

τερον, τὸ ἀπευθυμένον) πολλὰ. *Βασιλικὸς καιρὸς* (ἐκα-
στος τῶν τεσσάρων κυρίων ἀνέμων) Κρήτ. *Βασιλικὸς νοῦς*
Κρήτ. Νίσυρ. *Βασιλικὸ μὲγαλὸ Κάσ.* *Βασιλικὸ δάχτυλο* (ὁ
ἀντίχειρ) Ὁφ. *Βασιλικὸ σίδερο* ἢ ἀπλῶς *βασιλικὸ* (ὁ σιδη-
ροῦς ἄξων τῆς ἀντέννας τοῦ ἀνεμομύλου) Κύθν. Μύκ.
Τήν. κ.ά. *Βασιλικὸ δόντι* (ὁ τραπεζίτης) Σίλατ. *Βασιλιτὴ*
συστὰ (εἶδος συκῆς παραγούσης τὰ λεγόμενα *βασιλικά σῦκα*)
Κύθν. Ὁχτρός *βασιλικὸς* (ὁ ἐχθρικώτατα διακείμενος) Ἡπ.
(Πρέβ.) 4) Ἐξαίρετος, λαμπρὸς κοιν.: *Βασιλικά σῦκα*
(εἶδος σύκων μεγάλων καὶ εὐγεύστων) κοιν. *Βασιλικὴ μέρα*
Λεξ. Βλαστ. *Βασιλικὸς λαιμοδέτης* Θήρ. 5) Μέγας, ισχυ-
ρὸς πολλὰ. *Βασιλικὴ φουρτούνα* Κωνπλ. *Βασιλικὴ δύναμι*
Βιθυν. 6) Πολὺς κοιν.: Ἡ δουλειὰ αὐτὴ χρειάζεται *βα-*
σιλικά ἔξοδα. 7) Γόνιμος Κρήτ.: *Βασιλικὸ περ' βόλι.* 8)
Ἐπίσημος Νάξ.: *Βασιλικὸς ἀγισμὸς* (ὁ καθ' ὃν ἀναγινώ-
σκεται ὅλη ἡ ἀκολουθία). 9) Ἐπικίνδυνος, σοβαρὸς
πολλὰ. *Βασιλικὴ ἀρρώστια* (ὡς ἡ φθίσις ἢ ἄλλη τις πα-
ραπλησία, οἷον ἡ ἐπιληψία ἐν Ρόδῳ). *Βασιλικὴ ἀνάγη* Κρήτ.
Β) Οὐς. 1) Θηλ., βασιλεία, βασιλικὸν ἀξίωμα Πόντ.
(Χαλδ.): *Βασιλέα, ἢ βασιλικὴ σ' νὰ ἔν' καλὰ* (ἐκ παραμυθ.)
2) Οὐδ., πλοῖον πολεμικὸν Κάσ. Μύκ.: *Νὰ δῶ μέσα*
'να βασιλικὸ νὰ γυρίσω τὸ πολίτευς (ἐκ παραμυθ.) Μύκ.
|| Ἄσμ.
Ἀρχίνησεν ὁ πόλεμος τέσσαρες πέντε μέρες
κ' ἐρρίχναν τὰ βασιλικά ὡσὰ χαλάζι σφαῖρες
Κάσ. 3) Οὐδ. πληθ., ἀρχαῖα μνημεῖα Πελοπ. (Νεμ.)
4) Οὐδ. πληθ., δημόσιοι φόροι Βιθυν. Ἡπ. (Ζαγόρ.)
Λέσβ. κ.ά. 5) Οὐδ., εἶδος ἀπιδίου Πελοπ. (Κυνουρ.)
6) Θηλ., συκὴ παράγουσα τὰ *βασιλικά σῦκα* Θράκ.
(Αἰν.) Ἰμβρ. Κύθν. Τένεδ. 7) Οὐδ. πληθ., εἶδη μυκή-
των ἐδωδίων Μακεδ. (Νάουσ.) 8) Ἀρσεν., τὸ κίτρινον
λίπος τῆς ὀρνίθος Πελοπ. (Ὀλυμπ.) 9) Θηλ., *βασιλι-*
κειά, ἢ τετάρτη μεταμόρφωσις τοῦ μεταξοσκώληκος Βι-
θυν. 10) Θηλ., *βασιλιτῶν, παιδιὰ τις* Κύπρ. 11) Ἀρ-
σεν., τὸ ἀνώτερον σιδηροῦν μέρος τοῦ ἄξονος τοῦ μύλου
τὸ ὁποῖον εἰσχωρεῖ διὰ τῆς κάτω μυλόπετρας ἐντὸς τῆς
χελιδόνας καὶ κινεῖ τὴν ἄνω μυλόπετραν Στερελλ. (Κα-
λοσκοπ.) 12) Οὐδ., εἶδος ἱέρακος Προπ. 13) Ὑπὸ τὰ
τρία γένη, τὸ φυτὸν ὠκιμον τὸ *βασιλικὸν* (*ocimum basi-*
licum) τῆς τάξεως τῶν χειλανθῶν (*labiatae*) κοιν. καὶ
Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Τραπ.
Χαλδ.) Τσακων.: Παροιμ. Ὁ *βασιλικὸς* *κι ἂν μαραθῇ, τὴ*
μυρωδία τὴν ἔχει (ἡ φυσικὴ εὐγένεια τοῦ δυσπαραγοῦντος
διατηρεῖται). *Γιὰ χάρι τοῦ βασιλικοῦ ποτίζεται κ' ἡ γλάστρα*
ἐπὶ τοῦ ἐπωφελουμένου ἐξ αἰτίας ἄλλου κοιν. Συνών.
**βασιλικῆς*.

βασιλικόσπορος ὁ, σύνθηθ. *βασιλ'κόσπουρους* πολ-
λὰ. βορ. ἰδιωμ.

Ἐκ τῶν οὐς. *βασιλικὸς* καὶ *σπόρος*.

1) Σπόρος τοῦ φυτοῦ *βασιλικοῦ* σύνθηθ. 2) Βασιλι-
κὸν γένος Στερελλ. (Ἀράχ.) Συνών. *βασιλόσπορος*.

βασιλικόσυκο τό, Νάξ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *βασιλικὸς* καὶ τοῦ οὐς. *σῦκο*.

Εἶδος σύκου. Συνών. *βασιλικὸ σῦκο* (ἰδ. *βασι-*
λικὸς Α 4), *βασιλόσυκο*.

βασιλικουνδάκι τό, ἀμαρτ. *βασιλικουνδάτσι* Μεγίστ.

Ὑποκορ. τοῦ ἀμαρτ. οὐς. *βασιλικούδι* διὰ τῆς κα-
ταλ. -άκι.

Μικρὸν φυτὸν *βασιλικοῦ*.

βασιλικόχορτο τό, Θήρ. Ρόδ.

Ἐκ τῶν οὐς. *βασιλικὸς* καὶ *χόρτο*.

Τὸ φυτὸν ἐλξίνη ἢ Ἰουδαϊκὴ (*parietaria Judaica*) τῆς
τάξεως τῶν κνιδωδῶν (*urticaceae*). Συνών. *ἀγριοβα-*
σιλικὸς 1, *ἀνεμογλέντι*, ἔνθα ἄλλα συνών. Ἡ λ. καὶ
ὡς τοπων. Ρόδ. [**]

***βασιλιόγευμα** τό, *βασιλιόδεσμα* Χίος.

Ἐκ συμφύρσεως τῶν οὐς. *βασιλέμα* καὶ *ἡλιόγευμα*.

Ἡ δύσις τοῦ ἡλίου: Ἄσμ.

Πριχοῦ τὸ *βασιλιόδεσμα* στῶνε τῆς νὰ κοιμᾶται.

Συνών. ἰδ. ἐν λ. *βασιλέμα* 2.

βασιλισκάδι τό, Χίος (Καλημ.) *βασιλισκάι* Χίος.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐς. *βασιλίσκος*.

Βασιλοπούλλι, ὁ ἰδ.

βασιλίτσα ἡ, Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ὄν. *Βασιλῆις* καὶ τῆς καταλ. -ίτσα.

1) *Βασιλόπιττα*, ὁ ἰδ. 2) Τὸ φυτὸν σκίλλα ἢ
παράλιος (*scilla maritima*). Συνών. *ἀγριβασιλίτσα*
2, *ἀγριόσκίλλα* 2, *σκίλλοκρομμύδα*.

βασιλογιὸς ὁ, Θράκ. *βασ'λογιὸς* Θεσσ.

Ἐκ τῶν οὐς. *βασιλῆς* καὶ *γιός*.

Υἱὸς οἶονε βασιλέως, νέος εὐγενῆς, λαμπρὸς ἐνθ' ἄν.:
Ἄσμ.

Βασιλοκόρ' τ' ἀλώνιζε μὲ τὴ χρυσὴ δονάνα,

βασιλογιὸς τὸ λίχνιζε μὲ τὸ χρυσὸ λιχνίδι

Θράκ.

βασιλογραμμένος ἐπίθ. Ἰων. (Σμύρν.) Κάμπ. Κάσ.
Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ οὐς. *βασιλῆς* καὶ τοῦ γραμμένος μετοχ.
τοῦ ρ. *γράφω*.

Ὁ οἶονε ὑπὸ βασιλέως καταγεγραμμένος, ἐπιφανῆς,
ἐνδοξος ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἐσ' εἰς ἀπὸ τοῖς τρεῖς γενεῖς τοῖς *βασιλογραμμένους*,
ὁποῦ τοῖς ἔσει *βασιλῆς* 'ς τὸν κώντικα γραμμένους

(βαυκάλ.) Μεγίστ.

Νὰ τραγουδῶ τοῦ γιόκα μου, τὰ παίγνια του νὰ λέγω,

ποῦ 'ναι ποῦ τὲς ἐφτὰ γενεῖς τὲς βασιλογραμμένους,

ἀποῦ τὲς ἔχ' ὁ ἔρωτας μέσ' 'ς τὸ χαρτί γραμμένους

(βαυκάλ.) Κάσ.

βασιλογυνναῖκα ἡ, Κεφαλλ.

Ἐκ τῶν οὐς. *βασιλῆς* καὶ *γυνναῖκα*.

Γυνὴ μεγαλοπρεπῆς εἰς τὴν ἐμφάνισιν κυρίως καὶ με-
ταφορικῶς.

βασιλοδαγκαμένος ἐπίθ. Θράκ. (Σηλυβρ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. *βασιλῆς* καὶ τοῦ *δαγκαμένος* μετοχ.
τοῦ ρ. *δαγκάνω*.

Ὁ ἐρωτικῶς δαγκωμένος ὑπὸ βασιλέως: *Τσιμπημένη,*
φιλημένη καὶ βασιλοδαγκαμένη (ἐκ παραμυθ.)

βασιλοθυγατέρα ἡ, Ἡπ. *βασ'λουθυγατέρα* Μα-
κεδ.

Ἐκ τῶν οὐς. *βασιλῆς* καὶ *θυγατέρα*.

Θυγάτηρ οἶονε βασιλέως, κόρη εὐγενῆς καὶ μεγαλο-
πρεπῆς ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Σὲ κλαί' ἡ κυρὰ βασιλίσσα, βασιλοθυγατέρα

Ἡπ.

βασιλοκέρι τό, Κρήτ. Νάξ. Πάρ. *βασιλοισέρι* Νάξ.

(Δαμαρ.) *ἄσιλόκερο* Κάμπ.

Ἐκ τῶν οὐς. *βασιλῆς* καὶ *κερί*.

Βασιλικοκέρι, ὁ ἰδ.

βασιλοκεριασμένη ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. **βασιλοκεριάζω*.

